

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 20. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075304928/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

ydmug, opholdt sig i de Byer og ved de Højskoler, hvor Tidens Tanker fødtes, hørte Forelæsninger over og læste selv de Bøger, som man forkætrede hjemme, lærte hvad Politik var og hvad *Krigsgalskab* — og endelig overværede i Paris Opførelsen af de Molièreske Skuespil og de italienske Farcer, som aldrig endnu var trængte ind over Danmarks Grænser.

Han drog ud — ikke for at lære det Fremmede at kende i Modsætning til noget Hjemligt, thi hvori skulde vel dette Hjemlige have bestaaet: Danmark ejede hverken Literatur eller Kunst, blot Spirer til en Videnskab. Nej, han drog ud for at kende *sin egen Tid*, og han vendte hjem for at oplyse sit Land og opdrage Borgerne til Selv erkendelse og Selvforbedring. Han vilde, at den lille Tue skulde vælte det tunge Læs af tysk Hofbornerthed og latinsk Pedanteri, der bestandigt holdt alle Bestræbelser nede. Han vidste, at et lille Land trænger til stadig Paavirkning udefra. Fattigere end han kunde ingen rejse ud, rigere end han ingen vende hjem.

Han kom tilbage som Opdrager, Reformator, Agitator.

Rejserne havde ikke gjort ham mindre dansk, skønt han plejede ved sin Hjemvenden »halvt at have glemt sit Modersmaal«. Det ses dog ikke, at han nogentid tænkte paa at bosætte sig i Udlandet. Kun for at samle ind til sine Egne var